

تخمین و پیش بینی ترافیک هوایی در کل دنیا

مریم کشاورزبان، استادیار، موسسه مطالعات بین المللی انرژی، تهران، ایران

پست الکترونیکی نویسنده مسئول: Maryam3110@yahoo.com

دریافت: 95/01/17 - پذیرش: 95/06/15

چکیده

حمل و نقل نقطه اتصال چرخه محصولات تولیدی به مصرف و بازمانده مصرف به تولید می باشد. توسعه و گسترش این بخش زمینه ساز رشد اقتصادی هر کشوری محسوب می شود. آمار نیز حاکی از رشد سریع بخش حمل و نقل، پیشرفت های تکنولوژی و سهم بالای آن در فعالیت های اقتصادی می باشد. خدمات این بخش به گونه های مختلفی از قبیل جاده ای، ریلی، هوایی، راه آهن، دریایی و خط لوله ارایه می گردد که هر یک از این بخش ها به دو دسته بار و مسافر تقسیم می گردند. ترکیب استفاده از هر کدام از گونه های مختلف این خدمت در هر کشور و نیز بهره بردن از ارزش افزوده ناشی از آن ها بستگی به ساختار آن کشور دارد. تحولات این بازار به دلیل تاثیر وسیع بر بازار تقاضای انرژی و نیز رشد و توسعه اقتصادی دارای اهمیت فراوان می باشد. در این مطالعه به تخمین و پیش بینی ترافیک هوایی برای کل دنیا و 12 منطقه تا 2030 پرداخته می شود. متدولوژی اصلی مورد استفاده در این پژوهش تخمین ترافیک هوایی برای مناطق مختلف دنیا توسط روش اقتصاد سنجی-پانل دیتای مقطعی- می باشد. در این بخش بر اساس سناریوهای مختلف پیش بینی از تعداد مسافرت ها تا 2030 برای کل دنیا و 12 منطقه انجام می گردد. داده های مورد استفاده برای حمل و نقل هوایی از سازمان بین المللی هواپیمایی کشوری (ICAO) ¹ به دلیل دارا بودن کامل ترین پایگاه داده حمل و نقل هوایی داخلی و بین المللی، مسافر و بار (اعم از برنامه ریزی شده و برنامه ریزی نشده) برای سال های 1980 الی 2013 جمع آوری شده است.

واژه ها کلیدی: ترافیک هوایی، تقاضای نفت خام، پانل دیتای مقطعی، قیمت سوخت جت، تولید ناخالص داخلی

1- مقدمه

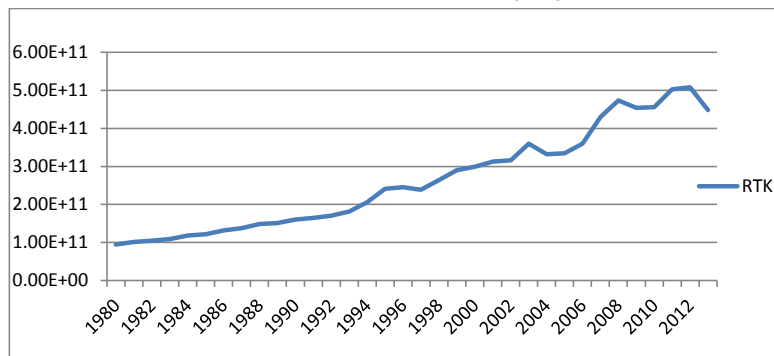
بین سال های 1980 و 2013 می باشد که این رشد برای آینده هم قابل پیش بینی می باشد. بازیگران اصلی در صنعت هوایی مانند (ایرباس (2007)، بوئینگ (2007)) نیز همین نرخ رشد پایدار را پیش بینی نموده اند و در صورت تحقق پیش بینی ها مطرح شده انتظار می رود که ترافیک هوایی کل دنیا تا 2025 دو برابر خواهد شد.

در بانک اطلاعاتی ترافیک هوایی که توسط ICAO (آژانس تخصصی سازمان ملل متحد) برای سال های 1980 تا 2007 جمع آوری شده است، حمل و نقل هوایی بار، توسط درآمد تن کیلومتر (RTK)² محاسبه می شود در حالی که حمل و نقل هوایی مسافر توسط درآمد تن کیلومتر و نیز توسط درآمد مسافر کیلومتر (RPK)² اندازه گیری می شود.

حمل و نقل یکی از چهار پایه اصلی جهانی شدن می باشد که سه پایه دیگر آن ارتباطات، استاندارد سازی های بین المللی و تجارت آزاد است. تحولات این بازار به دلیل اثر بزرگ آن بر بازار تقاضای انرژی به دلیل کمبود منابع تجدید ناپذیر از اهمیت بالایی برخوردار می باشد. رشد سریع و شدید در تقاضای حمل و نقل هوایی مسلماً از عوامل رشد اقتصادی و تسهیل کننده ارتباطات بین المللی و داخلی می باشد. در نتیجه با توجه به اهمیت مساله کمیابی انرژی در قرن 21 افزایش برای تقاضای حمل و نقل که به تبع آن افزایش در تقاضای انرژی را در پی دارد، لزوم توجه به سیاست های کاهش مصرف انرژی را بر اهمیت تر می نماید.

بر طبق گزارشات و آمار سازمان بین المللی هواپیمایی کشوری (ICAO) ترافیک هوایی دارای نرخ رشد فزاینده ای

نمودار 1. ارزیابی تقاضای حمل و نقل هوایی از سال 1980 الی 2013 - واحد (میلیارد تن در کیلومترهای طی شده)

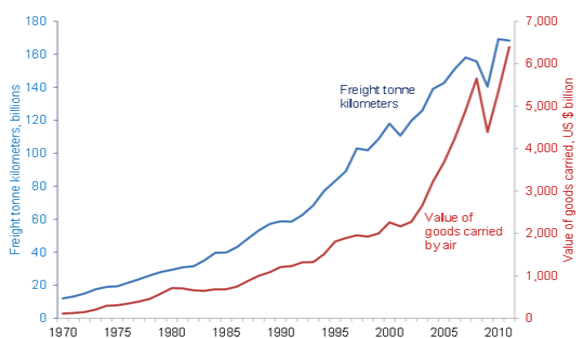

منبع: داده‌های مستخرج از پایگاه اطلاعاتی ICAO

تقاضای حمل و نقل هوایی به دو شق بار و مسافری تقسیم می‌شود بر اساس روند میزان حمل بار بین سال‌های 2008 الی 2010 همان طور که در نمودار (2) مشاهده می‌گردد سالانه 6 تریلیون دلار کالا توسط حمل و نقل هوایی جابه جا می‌گردد. به عبارت دیگر 35 درصد تجارت دنیا توسط این نوع از حمل و نقل انجام می‌گردد که این امر یکی از عوامل کلیدی قدرتمند در جهانی شدن می‌باشد.

همان طور که در نمودار 1 مشاهده می‌گردد یک روند رو به افزایش در تقاضای حمل و نقل هوایی مشاهده می‌گردد به شکلی که در طی سال 1980 تا 2013 مقدار تقاضا در این بخش از 9.45×10^{10} تن در کیلومترهای طی شده به 4.48×10^{11} تن در کیلومترهای طی شده رسیده است. به عبارت دیگر همان طور که آمار و ارقام نشان می‌دهد تقاضا برای حمل و نقل هوایی به طور متوسط سالانه با رشدی حدود 6 درصد همراه است.

نمودار 2. روند میزان حمل بار و ارزش کالاهای حمل شده توسط حمل و نقل هوایی بین سال‌های 1970 الی 2010

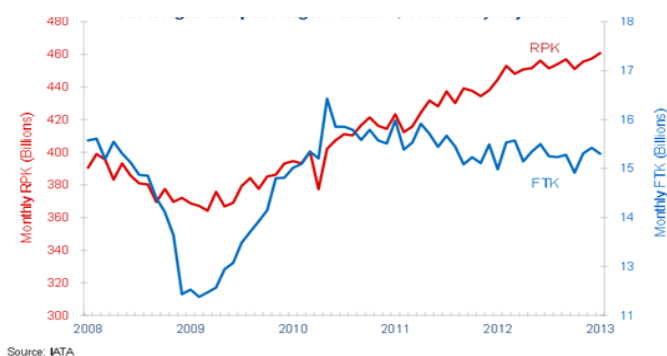
منبع: IATA

مسافر، تابعی از متغیرهای اقتصادی می‌باشد. همان طور که در نمودار (4) مشاهده می‌گردد شاخص اعتماد و اطمینان به کسب و کار^۱ با عنوان جی پی مورگان^۲ و تقاضای حمل و نقل هوایی هم جهت حرکت می‌نمایند و می‌توان این شاخص‌ها را به عنوان یک متغیر پیشرو خوب برای این بازار قلمداد کرد و در پیش بینی روند آتی تقاضا از این شاخص کمک گرفت.

با مقایسه تقاضا برای حمل و نقل هوایی بار و مسافر همان طور که در نمودار (3) مشاهده می‌گردد بازار مسافرت‌های هوایی و حمل و نقل بار در حال فاصله گرفتن از هم می‌باشد. مشاهدات نشان می‌دهد از سال 2011 تا 2013 تقاضا برای مسافرت هوایی (RPK) در حال رشد بوده در حالی که حمل و نقل بار هوایی (FTK) با رکود مواجه شده است.

در بررسی تقاضای حمل و نقل در بخش هوایی چه بار چه

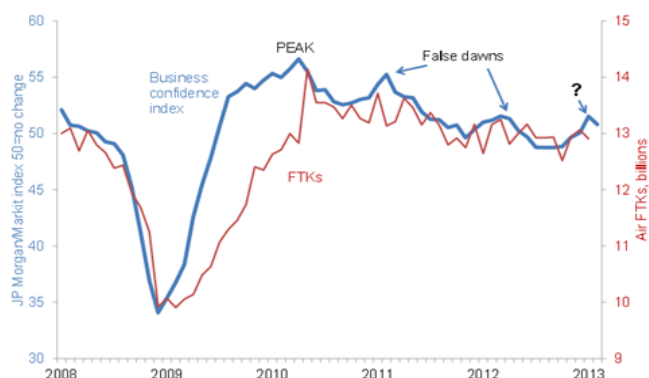
نمودار 3. روند بازار مسافرت و حمل و نقل بار هوایی طی سال‌های 2008 تا 2013

Source: IATA

منبع: IATA

نمودار 4. روند شاخص اطمینان کسب و کار (JP Morgan) و تقاضای حمل و نقل هوایی بین سال‌های 2008 الی 2013

منبع: IATA

تقاضا برای حمل و نقل هوایی تابع چه متغیرهایی می‌باشد. تفکیک دنیا به مناطق مختلف این امکان را به ما می‌دهد که در تخمین تقاضا در بخش حمل و نقل هوایی و نیز اعمال سناریوهای مختلف به منظور پیش‌بینی آن‌ها به شرایط و تفاوت‌های هر منطقه توجه شود.

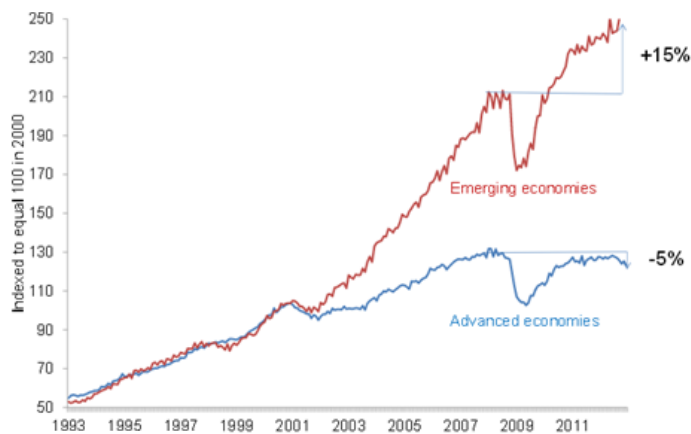
دادهای مورد استفاده در حمل و نقل هوایی از سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری (ICAO) برای سال‌های 1980 الی 2013 جمع‌آوری شده است. این سازمان دارای کامل‌ترین پایگاه داده حمل و نقل هوایی داخلی و بین‌المللی، مسافر و بار (چه برنامه ریزی شده چه برنامه ریزی نشده) می‌باشد. مزیت این پایگاه اطلاعاتی این است که اطلاعات برای همه خدمات (مسافر، حمل و نقل و پست) چه داخلی و چه خارجی برای خدمات برنامه ریزی شده و برنامه ریزی نشده غالباً برای تمامی کشورها وجود دارد. آمار مصرف سوخت جت برای سال‌های 1980 تا 2013 از پایگاه اطلاعاتی آمار جهانی انرژی و ترازنامه‌ها^۵ که مربوط به آژانس بین‌المللی انرژی (IEA) می‌باشد استخراج شده است.

البته مشاهدات نشان می‌دهد رشد حمل و نقل هوایی کاملاً وابسته به شاخص اعتماد و اطمینان به کسب و کار غرب نمی‌باشد و رشد تجارت در اقتصادهای در حال ظهور اثر مهمی بر این صنعت داشته است. همان‌طور که در نمودار (5) مشاهده می‌گردد. رشد تجارت بین‌المللی کالا در اقتصادهای در حال ظهور بین سال‌های 2007 الی 2011 بیشتر از اقتصادهای پیشرفته می‌باشد.

با توجه به نکات ذکر شده و اهمیت بررسی وضعیت کنونی و آتی حمل و نقل هوایی، این مطالعه به تخمین و پیش‌بینی تقاضا در این بخش به وسیله سناریوهای مختلف به روش‌های اقتصادسنجی به صورت منطقه‌ای تا 2030 پرداخته شود. به این شکل که ابتدا به بررسی عوامل تاثیرگذار بر تقاضای حمل و نقل هوایی پرداخته می‌شود و سپس با مدل‌سازی و تخمین تقاضا برای آن به پیش‌بینی در این بخش بر اساس سناریوهای مختلف همت گماشته می‌شود.

در مرحله اول همان‌طور که گفته شد نیاز است که عوامل موثر بر حمل و نقل هوایی را برای دوره 1980 تا 2013 مورد بررسی و کاوش قرار دهیم. در این مرحله مشخص می‌گردد که

نمودار 5. روند شاخص اطمینان کسب و کار در اقتصادهای در حال ظهور و کشورهای پیشرفته بین سال‌های 1993 الی 2011

منبع: IATA

2- روش شناسی

در تحقیقات پیشین به منظور بررسی و مدل سازی حمل و نقل هوایی از دو روش استفاده می‌شد. نخست مدل سازی توسط مسیر (مدل جاذبه)، و مدل سازی دوم بدون مسیر (تجزیه و تحلیل سری‌های زمانی ساده).

در مدل سازی ترافیک هوایی توسط مسیر، تخمین حمل و نقل هوایی بر اساس مسیرهای مختلف طی شده توسط هواپیما برآورد شده است. در روش دوم به جای بررسی مسیرها، تکیه بر روی منطقه مورد نظر خاصی می‌باشد. بر طبق متون و تحقیقات گذشته، یافته‌های گرین^۱ (1992، 1996، 2004)، آی‌پک^۲ (1999)، لی و دیگران^۳ (2001، 2004، 2009)، ایرس^۴ و دیگران (2003)، لی^۵ (2010) نشان داد که بهبود کارایی ترافیکی تابع از بهبود کارایی ضریب بار (استفاده بیشتر از ظرفیت خطوط هوایی) و بهبود کارایی انرژی می‌باشد که در بهبود کارایی ضریب بار هیچ پیشرفت فنی به دست نیامده است. در این زمینه خطوط هوایی، کاهش مصرف سوخت جت مصرفی خود را با استفاده بیشتر از ظرفیت‌های موجود هواپیماهای حاصل نمودند. اما در بهبود کارایی انرژی ممکن است برخی فرصت‌هایی که برای پیشرفت‌های فنی می‌تواند اتفاق رخ دهد، وجود داشته باشد.

بهبود بهره‌وری انرژی به طیف گسترده‌ای از عوامل، که برخی از آنها به پیشرفت‌های فن آوری (مانند مدیریت ترافیک هوایی) در ارتباط نیست، بستگی دارد. در بهبود بهره‌وری انرژی، تمرکز اول بر روی عوامل ارتقاء هواپیما موجود، و تغییر دوم در طراحی هواپیما و بدنه/ موتور برای نوسازی ناوگان می‌باشد. در این پژوهش سعی شده است با در نظر گرفتن پیشرفته‌ترین روش‌های موجود در اقتصاد سنجی به تخمین و پیش بینی تقاضای ترافیک هوایی پرداخته شود.

در نتیجه نقاط قوت این کار نسبت به سایر مطالعات گذشته که نتایج پیش بینی و تخمین را دقیق‌تر می‌نماید عبارتند از:

- تخمین و پیش بینی مدل بر اساس مدل پانل دیتای مقطعی این مدل این امکان را ایجاد می‌کند تا تاثیرات بازارها در مناطق بر هم در کنار توجه به متفاوت بود طبیعت هر بازار در هر منطقه به لحاظ شرایط اقتصادی و شوک‌های ... لحاظ گردد.

- تخمین تقاضا ترافیک هوایی در هر منطقه به تفکیک با توجه به شرایط حاکم بر آنها

- پیش بینی ترافیک هوایی در هر منطقه به تفکیک و اعمال سناریوهای متناسب با هر منطقه

2-1- داده‌ها و متغیرهای مدل

دوره زمانی مورد بررسی در این پژوهش از 1980 تا 2013 است. داده‌های حمل و نقل هوایی از سازمان هوایی شهری بین المللی (ICAO) گرفته شده‌اند که به صورت کشوری و نه منطقه‌ای ارائه شده‌اند. از اینرو، می‌توان داده‌های هر منطقه را با تجمیع داده‌های کشوری، آمارهای خطوط هوایی که در یک کشور خاص به صورت سالانه به ثبت رسیده‌اند به دست آورد. داده‌های حمل و نقل هوایی برای 12 منطقه شامل OECD آمریکا، OECD اروپا، OECD آسیا، کشورهای با اقتصاد در حال گذار، کشورهای آسیایی غیر OECD، آفریقا، خاورمیانه، آمریکای مرکزی و جنوبی و کشورهای روسیه، چین، هند و برزیل تجمیع گردیده است.

2-2- عوامل موثر بر تقاضای حمل و نقل هوایی

تحقیقات موجود در زمینه تخمین و پیش بینی تقاضای حمل و نقل هوایی نشان می‌دهد که این متغیر متأثر از عوامل متعددی از جمله: نرخ رشد GDP، قیمت بلیط و شوک‌های برونزا می‌باشد. که تأثیر هر یک از این متغیرها بر تخمین حمل و نقل هوایی در مناطق مختلف متفاوت می‌باشد. در ادامه با تفصیل به توضیح هر یک از این متغیرها پرداخته خواهد

2-2-1- رابطه بین تقاضای حمل و نقل هوایی و تولید ناخالص داخلی

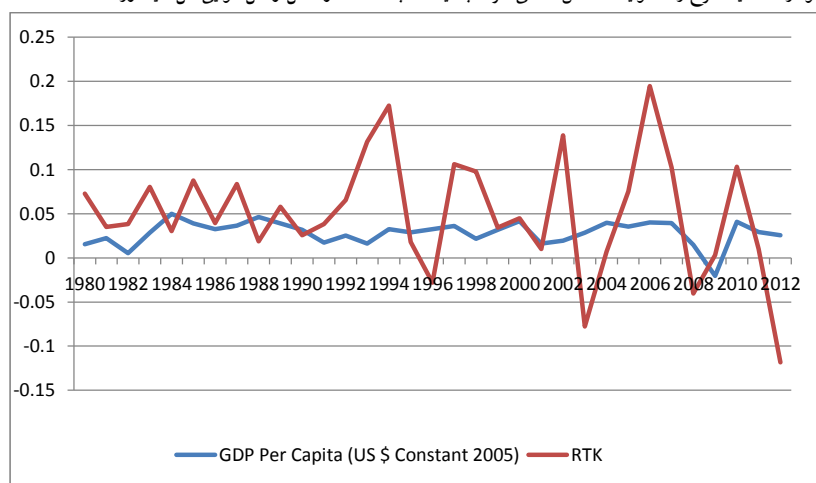
داده‌های سری زمانی GDP (که برحسب دلار آمریکا و به صورت ثابت سال 2005 بیان می‌شوند) از بانک اطلاعاتی WDI^{۱۲} گرفته شده‌اند. سری‌ها برای کلیه کشورها جمع آوری شده و سپس برای هر منطقه تجمیع شده‌اند. از اینرو، 12 سری برای GDP محاسبه می‌گردد.

شکل 6 نرخ‌های رشد GDP را در مقابل حمل و نقل هوایی جهانی (RTK) نشان می‌دهد. این شکل نشان می‌دهد که حمل و نقل هوایی جهانی به طور متوسط در طی 1980 تا 2013 رشد 5 درصدی داشته است در حالی که نرخ رشد GDP جهانی مقدار میانگین 2/8 درصد داشته است. هنگامی

که نرخ‌های رشد GDP و بخش هوایی را مقایسه می‌کنیم، نتیجه می‌گیریم که بخش هوایی در مقایسه با سایر بخش‌های در اقتصاد با یک رشد پویا مشخص می‌شود. بنابراین GDP به عنوان یک عامل موثر در حمل و نقل هوایی تعیین می‌شود.

به علاوه، نوسانات زیادی در نرخ‌های رشد حمل و نقل هوایی جهانی مشاهده می‌شود که از 19+ درصد در 2006 تا 12- درصد در 2013 نوسان می‌کنند.

نمودار 6. مقایسه نرخ رشد تولید ناخالص داخلی سرانه به قیمت ثابت 2005 و حمل و نقل هوایی کل دنیا دوره 1987-2013

منبع: نتایج تحقیق

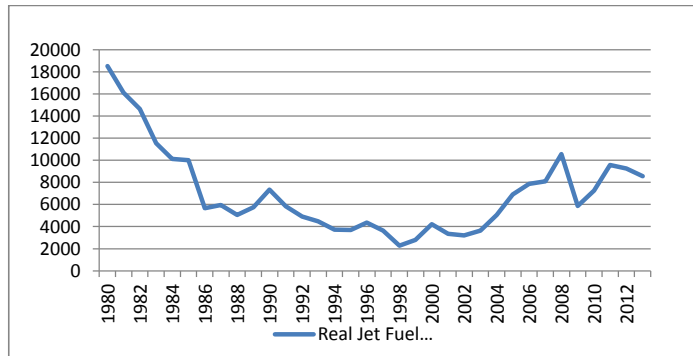
عوامل موثر بر قیمت بلیط ناوگان هوایی مالیات‌ها، دستمزد و قیمت سوخت جت می‌باشند. هر تغییری در این عوامل به‌طور مستقیم بر هزینه‌های واحد و قیمت‌های بلیط شرکت‌های هواپیمایی اثر می‌گذارد.

با توجه به شکل 7 طی سال‌های 2002 تا 2008 شاهد افزایش شدید قیمت سوخت جت هستیم که به تبع آن هزینه ناوگان‌هایی هوایی افزایش داشته است. به دنبال این افزایش شرکت‌های خطوط هوایی به منظور جبران هزینه تحمیل شده بر خود مبادرت به افزایش قیمت بلیط می‌نمایند. وجود ارتباط قوی بین قیمت سوخت جت و قیمت بلیط از یک طرف و عدم دسترسی به داده‌های مالیات و دستمزد ایجاب می‌کند که بتوان در مدل به دلیل سهولت دستیابی به داده‌ها، قیمت سوخت جت را جایگزین قیمت بلیط کرد.

2-2-2- رابطه بین تقاضای حمل و نقل هوایی و قیمت سوخت جت

با توجه به مطالعات انجام شده در خصوص حمل و نقل هوایی، تقاضای پرواز با قیمت بلیط رابطه غیر مستقیم دارند. تحقیقات نشان می‌دهد که کشش منفی بین قیمت‌های بلیط و حمل و نقل هوایی وجود دارد بدین معنا که هرچه قیمت‌های بلیط بالاتر باشد، تقاضا برای پروازها کمتر می‌شود. به ویژه، مسافران سفرهای تفریحی کشش تقاضای بالاتری داشته و به زمان سفر بهای کمتری می‌دهند. همچنین میل نهایی به پرواز تحت تأثیر افزایش توانایی مالی در استفاده از پرواز هوایی می‌باشد. که ناشی از افزایش درآمد قابل تصرف و رشد خطوط هوایی کم هزینه است. قیمت‌های پایین به مشتریان امکان می‌دهد تا تقاضای خود را به شیوه‌های گسترده تری انجام دهند. (رجوع شود به درستر (2006)، گراهام و شاو (2008))

نمودار 7. قیمت واقعی سوخت جت دوره 1980-2012 (در هر هزار تن بر حسب دلار)

منبع: نتایج تحقیق

بحران‌های اقتصادی و مالی و شوک‌های خاص بخش هوایی واکنش نشان می‌دهد لازم است تا اثرات این بحران‌ها با وارد کردن متغیرهای مجازی در الگو مورد بررسی قرار گیرد.

با توجه به متفاوت بودن اثرات این شوک‌ها در مناطق مختلف نوسانات تقاضای حمل و نقل هوایی در دوره زمانی 1980 تا 2013 به تفکیک هر منطقه مورد بررسی قرار می‌گیرد.

از جمله شوک‌های اقتصادی عبارتند از: سیاست‌های پولی آمریکا در سال 1982، جنگ اول خلیج فارس در سال 1971، بحران مالی آسیا در 1997 و بحران اقتصادی جهانی در سال 2009 می‌باشند و شوک‌های خاص بخش هوایی عبارتند از: حملات تروریستی در 11 سپتامبر 2001 و اپیدمی شدن بیماری سارس در 2003 در نظر گرفته می‌شوند.

به همین منظور قیمت‌های سوخت جت برحسب دلار آمریکا به صورت قیمت ثابت سال 2005 در هر هزار تن (KT) بیان می‌شوند که در سه بازار خلیج فارس، رتردام و سنگاپور در سایت پلتس ۱۳ قابل دسترسی می‌باشد. همان طور که در نمودار 8 مشاهده می‌گردد این سه قیمت بسیار به هم نزدیک بوده به همین منظور انتخاب هر یک از این قیمت‌ها تأثیر متفاوتی بر نتایج نمی‌گذارند. در گام بعد به منظور حقیقی کردن قیمت‌های موجود می‌بایست آن‌ها را با شاخص قیمت مصرف کننده ۱۴ تعدیل نمود.

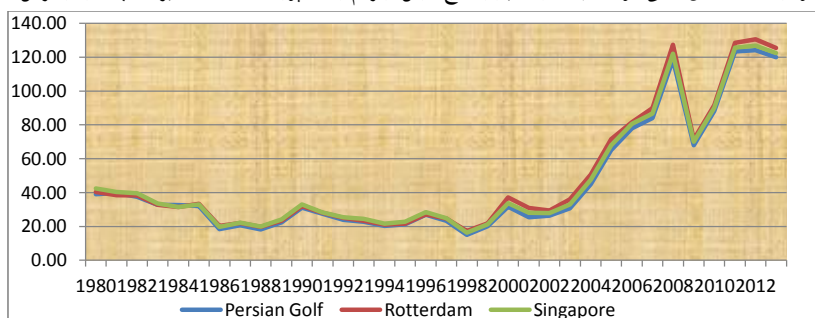
2-2-3- رابطه بین تقاضای حمل و نقل هوایی و شوک‌های

از آنجا که حمل و نقل هوایی نسبت به شوک‌های همچون

پرویز

Commented [K1]: برونزا

نمودار 8. قیمت‌های اسمی سوخت جت در سه بازار خلیج فارس، رتردام و سنگاپور 1980-2013 (بر حسب دلار در هر تن)

منبع: نتایج تحقیق

2-3- تصریح مدل

این بخش به تصریح الگوی اقتصادسنجی مورد استفاده در این پژوهش می‌پردازد. همان‌طور که در بخش قبل مطرح گردید عوامل تاثیرگذار بر تقاضای حمل و نقل هوایی عبارتند از: GDP، قیمت‌های سوخت جت (به عنوان نماینده قیمت‌های بلیط) و شوک‌های پرواز.

حذف شود: [K2] Commented

برآوردگر: [K3] Commented

با توجه به تأثیر متفاوت هر یک از این متغیرها در مناطق مختلف، کل دنیا به 12 بخش فوق‌الذکر تقسیم گردید. از آنجا که تقاضای حمل و نقل هوایی هر دوره متأثر از دوره قبل خود می‌باشد وقفه این متغیر به عنوان متغیر توضیحی در سمت راست مدل وارد می‌گردد و الگو به صورت داده‌های پانل پویا تصریح می‌گردد. تصریح الگوی اقتصادسنجی در نظر گرفته شده در این پژوهش به شرح زیر می‌باشد:

$$Lrtk_{it} = \lambda_i Lrtk_{it-1} + \beta_{1i} LGDP_{it} + \beta_{2i} Ljetfuel_{it} + \beta_{3i} DUM_{1,it} + \beta_{4i} DUM_{2,it} + \beta_{5i} DUM_{3,it} + \beta_{6i} DUM_{4,it} + \mu_i + e_{it} \quad i = 1, 2, \dots, 12 \quad t = 1, \dots, 34 \quad (1)$$

$Lrtk_{it}$ لگاریتم تقاضای حمل و نقل هوایی، $LGDP_{it}$ لگاریتم GDP، $Ljetfuel_{it}$ لگاریتم قیمت سوخت جت i امین منطقه در زمان t می‌باشد. $DUM_{1,it}$ یک متغیر مجازی برای شوک‌های وارد بر حمل و نقل هوایی در نتیجه کاهش GDP است و $DUM_{2,it}$ یک متغیر مجازی برای واکنش‌های بعدی حمل و نقل هوایی به شوک‌های ناشی از کاهش GDP می‌باشند. $DUM_{3,it}$ متغیر مجازی برای شوک‌های خاص بخش هوایی، $DUM_{4,it}$ متغیر مجازی برای واکنش‌های بعدی حمل و نقل هوایی به شوک‌های خاص هوایی می‌باشند. به منظور نشان دادن شوک‌های ناشی از کاهش GDP و شوک‌های بخش هوایی، در هر منطقه سالی که شوک اتفاق می‌افتد برابر با 1 و در غیر این صورت صفر در نظر گرفته می‌شود. از آنجا که حمل و نقل هوایی به این شوک‌ها واکنش‌های متقابل نیز نشان می‌دهد، متغیر $DUM_{2,it}$ و $DUM_{4,it}$ برای در نظر گرفتن این اثرات به این ترتیب تعریف می‌شوند که سال پس از شوک تا زمان ماندگاری آن عدد یک و در غیر این

نقطه جا مانده: [K4] Commented

صورت صفر می‌شود.

با توجه به تعداد نسبتاً کم از مقاطع (12) و تعداد نسبتاً زیاد از دوره زمانی (32) از داده‌های پانل که در این مقاله استفاده می‌شود باعث تشکیل داده‌های پانل بزرگ می‌شود. از این رو روش‌های متداول تخمین داده‌های پانل پویا همچون تخمین زن‌های اثرات ثابت و تصادفی کاربرد ندارد و در نتیجه به منظور در نظر گرفتن ناهمگنی‌های مقاطع از رویکرد SURE 15 غیر مقید استفاده می‌شود (رابرتسون و سایمون 1992).

حمل و نقل هوایی به سه بخش حمل و نقل بار، مسافر و پست تقسیم می‌گردد که هر کدام از این بخش‌ها به داخلی و بین‌المللی قابل تقسیم می‌باشد. حمل و نقل باری برحسب RTK16 اندازه‌گیری می‌شوند که بیانگر ظرفیت بار بهره برداری شده بر حسب واحد تن در مسافت طی شده می‌باشد.

این در حالی است که حمل و نقل مسافربری هم برحسب RPK17 (ظرفیت مسافر استفاده شده بر حسب تعداد مسافر جایجا شده در یک مسافت مشخص) و هم RTK بیان می‌شوند. در این پژوهش تقاضای حمل و نقل هوایی بر حسب RTK (تن کیلومتر) اندازه گرفته می‌شود و در برگیرنده حمل و نقل باری و مسافر و پست می‌شود.

باید توجه داشت که داده‌های حمل و نقل هوایی بر حسب دو واحد مختلف بیان می‌شوند: RTK و ATK. ظرفیت واقعی حمل و نقل هوایی را اندازه‌گیری می‌کند در حالی که ATK واحدی برای اندازه‌گیری ظرفیت یک خط هوایی است. به منظور اندازه‌گیری ظرفیت واقعی حمل و نقل هوایی (RTK) ابتدا، WLF18 که همان درصد تن - کیلومتر موجود یک خط هوایی که به صورت کارا در طی یک پرواز اشغال می‌شود را در 19 ATK که همان تن - کیلومتر موجود یک خط هوایی می‌باشد، ضرب می‌نماییم.

بدیهی است که در صورت استفاده از حداکثر ظرفیت ناوگان هوایی (WLF=100%)، RTK با ATK برابر می‌شود اما در واقع به دلیل عدم استفاده از ظرفیت کامل خطوط هوایی از RTK از ATK کوچک‌تر می‌شود.

3- نتایج تخمین و پیش‌بینی مدل حمل و نقل

هوایی

در جدول (1) (رجوع شود به پیوست) نتایج ضرایب

در تمامی مناطق بالای 90 درصد می‌باشد که خود نشان دهنده خوبی برازش مدل می‌باشند.

تست دروش باگان به منظور بررسی همبستگی معادلات :

$$\text{Breusch-Pagan test of independence: } \chi^2(78) = 124/936, Pr = 0/0006$$

نتایج مربوط به پیش بینی حمل و نقل هوایی تا سال 2030

پس از تخمین مدل و به دست آوردن ضرایب متغیرهای در نظر گرفته شده در مدل در مرحله بعد به پیش بینی تقاضای حمل و نقل هوایی براساس 4 سناریوی زیر می‌پردازیم:

- سناریوی پیش بینی حمل و نقل هوایی براساس رشد GDP که توسط IEA گزارش شده است.
- سناریوی پیش بینی حمل و نقل هوایی براساس رشد GDP که توسط EIA گزارش شده است.
- سناریوی پیش بینی حمل و نقل هوایی براساس رشد قیمت سوخت جت که توسط IMF گزارش شده است.
- سناریوی پیش بینی حمل و نقل هوایی براساس رشد قیمت سوخت جت که توسط WDI گزارش شده است

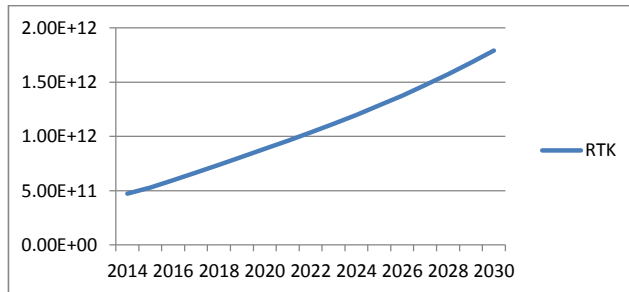
تخمین زده شده مربوط به متغیرهای GDP، وقفه RTK، قیمت سوخت جت، شوک‌های در نظر گرفته شده در حمل و نقل هوایی در 12 منطقه مورد بررسی مشاهده می‌گردد. تمام متغیرها در سطوح احتمال 5 و 10 درصد معنادار بوده و علامت‌های این ضرایب مطابق با انتظار می‌باشند. بدین ترتیب وقفه RTK و GDP دارای علامت مثبت و شوک‌های برون‌زا و قیمت سوخت جت دارای علامت منفی می‌باشند که نشان می‌دهند تغییرات GDP اثر مستقیم بر روی حمل و نقل هوایی داشته در صورتی که افزایش قیمت سوخت جت به دلیل افزایش هزینه‌های حمل و نقل و بالارفتن قیمت بلیط باعث کاهش تقاضای حمل و نقل هوایی شده و نیز شوک‌های موثر بر حمل و نقل هوایی همچون شوک‌های اقتصادی و هوایی که در بخش پیشین به آن‌ها اشاره شد، به دلیل تأثیر معکوس بر تقاضای حمل و نقل هوایی دارای علامت منفی هستند. در آزمون بربوش-پاگان ضریب کای-دو در سطح احتمال 5 درصد معنادار بوده که نشان دهنده همبستگی بالا بین 12 منطقه مورد نظر است. از اینرو تخمین همزمان معادلات در 12 منطقه با استفاده از رویکرد SURE قابل توجیه است. ضریب R2 نیز

جدول 2. نتایج پیش بینی تقاضای ترافیک هوایی کل دنیا بر اساس چهار سناریو

زمان	(سناریو 1) ²⁰ RTK	(سناریو 2) ²¹ RTK	(سناریو 3) ²² RTK	(سناریو 4) ²³ RTK
2014	4.72 E+11	4.75 E +11	6.31 E +11	6.27 E +11
2015	5.27E+11	5.37 E +11	8.19 E +11	8.05 E +11
2016	5.95 E +11	6.16 E +11	1.02 E +12	9.85 E +11
2017	6.66 E +11	7.04 E +11	1.25 E +12	1.18 E +12
2018	7.37 E +11	8 E +11	1.53 E +12	1.39 E +12
2019	8.11 E +11	9.05 E +11	1.88 E +12	1.64 E +12
2020	8.85 E +11	1.02 E +12	2.36 E +12	1.95 E +12
2021	9.60 E +11	1.15 E +12	3.02 E +12	2.32 E +12
2022	1.04 E +12	1.3 E +12	3.97 E +12	2.78 E +12
2023	1.11 E +12	1.47 E +12	5.37 E +12	3.36 E +12
2024	1.20 E +12	1.67 E +12	7.48 E +12	4.09 E +12
2025	1.29 E +12	1.91 E +12	1.07 E +13	5.03 E +12
2026	1.38 E +12	2.21 E +12	1.58 E +13	6.19 E +12
2027	1.47 E +12	2.56 E +12	2.37 E +13	7.68 E +12
2028	1.57 E +12	3 E +12	3.64 E +13	9.56 E +12
2029	1.68 E +12	3.54 E +12	5.70 E +13	1.19 E +13
2030	1.79 E +12	4.23 E +12	9.08 E +13	1.49 E +13

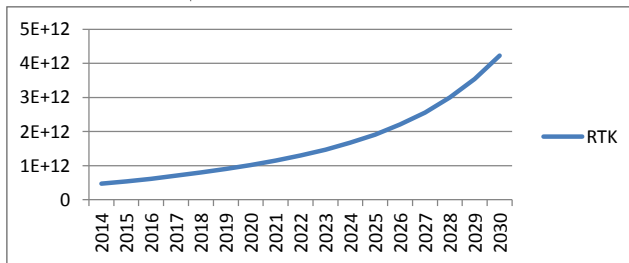
منبع : نتایج تحقیق

نمودار 9. پیش بینی تقاضای حمل و نقل هوایی کل دنیا بر اساس سناریوی اول (میلیارد تن در کیلومترهای طی شده)

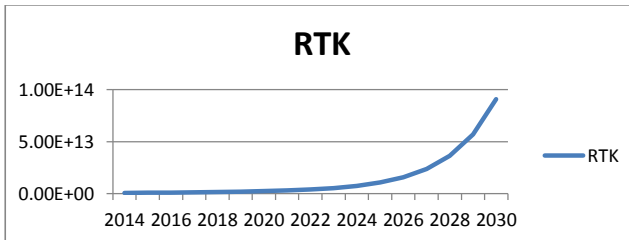
منبع: نتایج تحقیق

نمودار 10. پیش بینی تقاضای حمل و نقل هوایی کل دنیا بر اساس سناریوی دوم (میلیارد تن در کیلومترهای طی شده)

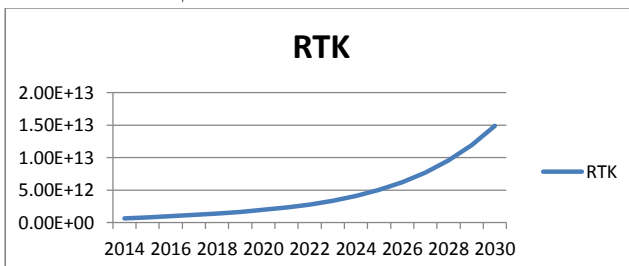
منبع: نتایج تحقیق

نمودار 11. پیش بینی تقاضای حمل و نقل هوایی کل دنیا بر اساس سناریوی سوم (میلیارد تن در کیلومترهای طی شده)

منبع: نتایج تحقیق

نمودار 12. پیش بینی تقاضای حمل و نقل هوایی کل دنیا بر اساس سناریوی چهارم (میلیارد تن در کیلومترهای طی شده)

منبع: نتایج تحقیق

که در آنها RTK برحسب میلیارد تن در کیلومترهای طی شده می‌باشد.

4- نتیجه گیری

حمل و نقل یکی از چهار پایه اصلی جهانی شدن می‌باشد که سه پایه دیگر آن ارتباطات، استاندارد سازی‌های بین‌المللی و تجارت آزاد است. تحولات این بازار به دلیل اثر بزرگ آن بر بازار تقاضای انرژی به دلیل کمبود منابع تجدید ناپذیر از اهمیت بالایی برخوردار می‌باشد. رشد سریع و شدید در تقاضای حمل و نقل هوایی مسلماً از عوامل رشد اقتصادی و تسهیل کننده ارتباطات بین‌المللی و داخلی می‌باشد. در نتیجه با توجه به اهمیت مساله کمیابی انرژی در قرن 21 افزایش برای تقاضای حمل و نقل که به تبع آن افزایش در تقاضای انرژی را در پی دارد، لزوم توجه به سیاست‌های کاهش مصرف انرژی را بر اهمیت تر می‌نماید.

همان‌طور که ذکر شد حمل و نقل هوایی به سه بخش حمل و نقل بار، مسافر و پست تقسیم می‌گردد که هر کدام از این بخش‌ها به داخلی و بین‌المللی قابل تقسیم می‌باشد. حمل و نقل باری برحسب RTK اندازه گیری می‌شوند که بیانگر ظرفیت بار بهره برداری شده بر حسب واحد تن در مسافت طی شده می‌باشد. این در حالی است که حمل و نقل مسافربری هم برحسب RPK (ظرفیت مسافر استفاده شده بر حسب تعداد مسافر جایجا شده در یک مسافت مشخص) و هم RTK بیان می‌شوند که در این پژوهش تقاضای حمل و نقل هوایی برحسب RTK (تن کیلومتر) اندازه گرفته شد و در برگیرنده حمل و نقل باری و مسافر و پست بود.

در این مقاله سعی بر این بود تا تقاضای ترافیک هوایی برای 12 منطقه و کل دنیا برای دوره 1980 تا 2012 تخمین زده شود. دلیل تفکیک دنیا به 12 منطقه و تخمین جداگانه هر کدام تأثیر متفاوت هر یک از این متغیرها در مناطق مختلف و نیز اعمال سناریوهای متفاوت برای هر کدام بر اساس شرایط حاکم بر آنها می‌باشد. در نتیجه در گام اول در بخش روش شناسی ابتدا متغیرهای اصلی و تأثیر گذار بر ترافیک هوایی مشخص می‌گردد بر طبق مطالعات پیشین ترافیک هوایی عمدتاً تابع از نرخ رشد GDP، قیمت سوخت جت (به عنوان جایگزین قیمت بلیط) و شوک‌های برون‌زا می‌باشد در نتیجه در گام اول پس از مشخص شدن متغیرهای تأثیرگذار بر تقاضای حمل و

نقل هوایی از مدل اقتصادسنجی پانل دیتا پویا برای تخمین تقاضای این بخش برای 12 منطقه دنیا استفاده گردید. از آنجا که تقاضای حمل و نقل هوایی هر دوره متأثر از دوره قبل خود می‌باشد وقفه این متغیر به عنوان متغیر توضیحی در سمت راست مدل وارد گردید به همین دلیل الگو به صورت داده‌های پانل پویا می‌باشد داده‌های مورد استفاده در این مقاله مستخرج از ICAO بین سال‌های 1980 تا 2012 می‌باشد. نتایج در این مرحله حاکی از معنی‌دار بودن آماری نرخ رشد GDP، قیمت بلیط در تمام مناطق و معنی‌دار بودن برخی از شوک‌های برون‌زا اعم از شوک GDP یا شوک‌های تقاضای ترافیک هوایی در مناطق می‌باشد که این امر بر اساس مشاهدات نیز تایید می‌گردد. تقاضا برای حمل و نقل هوایی چه بار چه مسافر هر دو بدون تردید به دلیل وابستگی آنها به رشد اقتصادی کشورها تابع رشد تولید ناخالص داخلی می‌باشد که این واقعیت توسط مدل تایید گردید. تأثیر معنی‌دار قیمت سوخت به عنوان جایگزین قیمت بلیط نیز انکار ناپذیر است زیرا بر اساس قانون عرضه و تقاضا، مقدار تقاضا تابع قیمت آن خدمت یا کالا می‌باشد هرچند که تأثیر GDP بر مقدار تقاضای ترافیک هوایی بیشتر از قیمت سوخت جت می‌باشد. با توجه به مقاطع و سری زمانی داده‌های پانل که در این مقاله استفاده گردید تعداد نسبتاً کوچک از مقاطع و تعداد نسبتاً طولانی از دوره زمانی منجر به تشکیل داده‌های پانل بزرگ شد. از این رو روش‌های متداول تخمین داده‌های پانل پویا همچون تخمین اثرات ثابت و تصادفی کاربرد نداشت و به منظور در نظر گرفتن ناهمگنی‌های مقاطع از رویکرد SURE غیر مقید استفاده گردید (رابرتسون و سایمون، 1992).

در مرحله بعد پس از اخذ نتایج از تخمین به پیش بینی ترافیک هوایی براساس 4 سناریوی ذیل تا 2030 پرداخته شد.

- سناریوی پیش بینی حمل و نقل هوایی براساس رشد GDP که توسط EIA گزارش شده است.
- سناریوی پیش بینی حمل و نقل هوایی براساس رشد GDP که توسط IEA گزارش شده است.
- سناریوی پیش بینی حمل و نقل هوایی براساس رشد قیمت سوخت جت که توسط IMF گزارش شده است.
- سناریوی پیش بینی حمل و نقل هوایی براساس رشد قیمت سوخت جت که توسط WDI گزارش شده است.

12. World Development Indicator
13. PLLATS
14. CPI (Consumer Price Index)
15. Seemingly Unrelated Regression Equations
16. Revenue Tonne Kilometer
17. Revenue Passenger Kilometer
18. Weight-load-factor
19. Available Tonne Kilometres

20. سناریو اول : نتایج پیش بینی تقاضای حمل و نقل هوایی بر اساس سناریوی اول (رشد GDP گزارش شده توسط IEA و رشد قیمت سوخت جت) بر اساس گزارش IMF.

21. سناریو دوم: نتایج پیش بینی تقاضای حمل و نقل هوایی بر اساس سناریوی دوم (رشد GDP گزارش شده توسط IEA و رشد قیمت سوخت جت) بر اساس گزارش IMF.

22. سناریو سوم: نتایج پیش بینی تقاضای حمل و نقل هوایی بر اساس سناریوی سوم (رشد GDP گزارش شده توسط IEA و رشد قیمت سوخت جت بر اساس گزارش WDI).

23. نتایج پیش بینی تقاضای حمل و نقل هوایی بر اساس سناریوی چهارم (رشد GDP گزارش شده توسط IEA و رشد قیمت سوخت جت گزارش شده توسط WDI).

6- منابع

- Abed Seraj, Y., Ba-Fail, A.O., Jasimuddin, S.M. 2001. An econometric analysis of international air travel demand in Saudi Arabia. Journal of Air Transport Management 7, pp.143-148.
- Airbus. 2007. Flying by Nature: Global Market Forecast 2007-2026. Report.
- Airbus, France. Alderighi, M., Cento, A. 2004. European airlines conduct after september 11. Journal of Air Transport Management 10(2), pp. 97-107.
- Alperovich, G. and Machnes, Y. 1994. The role of wealth in the demand for international air travel. Journal of Transport Economics and Policy 28 (2), pp.163-173.
- Anderson, T.W. and Hsiao, C. 1981. Estimation of dynamic models with error components. Journal

است.

بر اساس سناریو اول (رشد GDP گزارش شده توسط IEA و رشد قیمت سوخت جت بر اساس گزارش IMF) پیش بینی‌ها نشان می‌دهد که تقاضای ترافیک هوایی از 4.72×10^{11} میلیارد تن در کیلومترهای طی شده در سال 2014 به 1.79×10^{12} میلیارد تن در کیلومترهای طی شده در سال 2030 خواهد رسید.

بر اساس سناریو دوم (رشد GDP گزارش شده توسط IEA و رشد قیمت سوخت جت بر اساس گزارش IMF) پیش بینی‌ها نشان می‌دهد که تقاضای ترافیک هوایی از 4.72×10^{11} میلیارد تن در کیلومترهای طی شده در سال 2014 به 1.79×10^{12} میلیارد تن در کیلومترهای طی شده در سال 2030 خواهد رسید.

بر اساس سناریو سوم (رشد GDP گزارش شده توسط IEA و رشد قیمت سوخت جت بر اساس گزارش WDI) پیش بینی‌ها نشان می‌دهد که تقاضای ترافیک هوایی از 4.72×10^{11} میلیارد تن در کیلومترهای طی شده در سال 2014 به 1.79×10^{12} میلیارد تن در کیلومترهای طی شده در سال 2030 خواهد رسید.

بر اساس سناریوی چهارم (رشد GDP گزارش شده توسط IEA و رشد قیمت سوخت جت گزارش شده توسط WDI) پیش بینی‌ها نشان می‌دهد که تقاضای ترافیک هوایی از 4.72×10^{11} میلیارد تن در کیلومترهای طی شده در سال 2014 به 1.79×10^{12} میلیارد تن در کیلومترهای طی شده در سال 2030 خواهد رسید.

5- پی‌نوشت‌ها

1. International Civil Aviation Organization
2. Revenue tonne-kilometers
3. Revenue Passenger-Kilometres
4. Business Confidence Index
5. JP Morgan
6. World Energy Statistics and Balances
7. Green
8. IPCC
9. Lee et al.
10. EYers et al.
11. Lee

- Greene, D.L. 1992. Energy-efficiency improvement of commercial aircraft. *Annual Review of Energy and the Environment* 17, pp. 537-573.
- Grosche, T., Rothlauf, F., and Heinzl, A. 2007. Gravity models for airline passenger volume estimation. *Journal of Air Transport Management* 13, pp.175- 183.
- Guzhva, V.S., Pagiavlas, N. 2004. US Commercial airline performance after September 11, 2001: decomposing the effect of the terrorist attack from macroeconomic influences. *Journal of Air Transport Management* 10, pp. 327 332.
- ICAO. 2007. Outlook for Air Transport to the Year 2015. International Civil Aviation Organization, AT/134, 1-50.
- IEA. 2009a. CO2 Emissions from Fuel Combustion. International Energy Agency, Paris.
- IEA. 2009b. Transport, Energy and CO2: Moving Towards Sustainability. International Energy Agency, Paris.
- IEA. 2009c. World Energy Outlook. International Energy Agency, Paris.
- Ito, H. and Lee, D. 2005. Assessing the impact of the September 11 terrorist attacks on U.S. airline industry. *Journal of Economics and Business* 57(1), pp.75-95.
- Jorge-Calderon, J.D. 1997. A demand model for scheduled air services on international European routes. *Journal of Air Transport Management* 3, pp. 23-35.
- Jovicic, G. and Hansen, C.O. 2003. A passenger travel demand model for Copenhagen, *Transportation Research Part A* 37, pp. 333-349.
- Kasarda, J.D., Green, J.D. 2005. Air cargo as an economic development engine: A note on opportunities and constraints. *Journal of Air Transport Management* 11, pp. 458-462.
- Koetse, M.J. and Rietveld, P. 2009. The impact of climate change.
- Lai, S.L. and Lu, W.L. 2005. Impact analysis of September 11 on air travel demand in the USA. *Journal of Air Transport Management* 11, pp.455-458.
- of the American Statistical Association, pp.589-606.
- Arellano, M. and Bond, S. 1991. Some Tests of Specification for Panel Data: Monte Carlo Evidence and an Application to Employment Equations. *Review of Economic Studies* 58, pp. 277-297.
- Battersby, B. and Oczkowski, E. 2001. An Econometric Analysis of the Demand for Domestic Air Travel in Australia. *International Journal of Transport Economics* 28(2), pp.193-204.
- Becken, S. 2002. Analysing International Tourist Flows to Estimate Energy Use Associated with Air Travel. *Journal of Sustainable Tourism* 10(2), pp.114-131.
- Bhadra, D. 2003. Demand for air travel in the United States: bottom-up econometric estimation and implications for forecasts by origin and destination pairs. *Journal of Air Transportation* 8(2), pp.19-56.
- Bhadra, D., Kee, J. 2008. Structure and dynamics of the core US air travel markets: A basic empirical analysis of domestic passenger demand. *Journal of Air Transport Management* 14, pp. 27-39.
- Boeing. 2007. Current Market Outlook 2007. Report. Boeing, United States.
- BTE. 1986. Demand for Australian Domestic Aviation Services Forecasts by Market Segment. Bureau of Transport Economics Occasional Paper 79, Australian Government Publishing Service, Canberra, Australia.
- Button, K. 2008. The impacts of Globalisation on International Air Transport Activity. Past trends and future perspectives. *Global Forum on Transport and Environment in a Globalising World*, 10-12 November 2008, Guadalajara, Mexico.
- Gately, D. 1988. Taking off: the US demand for air travel and jet fuel, *The Energy Journal* 9(2), pp. 93-108.
- Gillen, D. and Lall, A. 2003. International transmission of shocks in the airline industry. *Journal of Air Transport Management* 9(1), pp. 37-49.
- Graham, B. 1999. Airport-specific traffic forecasts: a critical perspective. *Journal of Transport Geography* 7, pp. 285-289.

- Lim, C. and McAleer, M. 2002. Time series forecasts of international travel demand for Australia. *Tourism Management* 23, pp. 389-396.
- Macintosh, A. and Wallace, L. 2009. International aviation emissions to 2025: Can emissions be stabilised without restricting demand? *Energy Policy* 37, pp. 264-273.
- Mason, K.J. 2005. Observations of fundamental changes in the demand for aviation services. *Journal of Air Transport Management* 11, pp.19-25.
- Lee, J.J. 2010. Can we accelerate the improvement of energy efficiency in aircraft systems? *Energy Conversion and Management* 51, pp.189-196.
- Lee, J.J., Lukachko, S.P., Waitz, I.A. and Schafer, A. 2001. Historical and Future Trends in Aircraft Performance, Cost, and Emissions. *Annual Review of Energy and the Environment* 26, pp.167-200.
- Lee, J.J., Lukachko, S.P., Waitz, I.A. 2004. Aircraft and energy use. *Encyclopedia of Energy* 1, pp.29-38.

جدول 1. نتایج تخمین ضرایب تابع تقاضای حمل و نقل هوایی از 1980 الی 2013

	ضرایب	z
معادله تقاضای حمل و نقل هوایی 1		
لگاریتم تقاضای حمل و نقل هوایی 1	0/248087	3/06
لگاریتم قیمت سوخت جت 1	-0/05942	-1/91
لگاریتم تولید ناخالص داخلی 1	1/864052	18/43
متغیر دامی (شوگ مثبت تولید ناخالص داخلی) 1	-0/11224	-2/56
متغیر دامی (شوگ منفی تولید ناخالص داخلی) 1	-0/06387	-1/47
متغیر دامی (شوگ مثبت قیمت سوخت جت) 1	-0/22167	-3/08
متغیر دامی (شوگ منفی قیمت سوخت جت) 1	-0/21896	-4/07
عرض از مبدا	-1/59007	-1/27
معادله تقاضای حمل و نقل هوایی 2		
لگاریتم تقاضای حمل و نقل هوایی 2	0/731957	6/39
لگاریتم قیمت سوخت جت 2	-0/20913	-2/13
لگاریتم تولید ناخالص داخلی 2	1/279091	2/06
متغیر دامی (شوگ مثبت تولید ناخالص داخلی) 2	-0/57319	-2/68
متغیر دامی (شوگ منفی تولید ناخالص داخلی) 2	-0/42753	-3/01
متغیر دامی (شوگ مثبت قیمت سوخت جت) 2	0	
متغیر دامی (شوگ منفی قیمت سوخت جت) 2	-0/86426	-3/83
عرض از مبدا	-8/86751	-1/52
معادله تقاضای حمل و نقل هوایی 3		
لگاریتم تقاضای حمل و نقل هوایی 3	0/539112	6/88
لگاریتم قیمت سوخت جت 3	-0/13883	-3/12
لگاریتم تولید ناخالص داخلی 3	1/247226	4/47
متغیر دامی (شوگ مثبت تولید ناخالص داخلی) 3	-0/26908	-4/22
متغیر دامی (شوگ منفی تولید ناخالص داخلی) 3	-0/11072	-2/7
متغیر دامی (شوگ مثبت قیمت سوخت جت) 3	0	
متغیر دامی (شوگ منفی قیمت سوخت جت) 3	-0/17118	-2/85
عرض از مبدا	-2/23313	-1/39
معادله تقاضای حمل و نقل هوایی 4		
لگاریتم تقاضای حمل و نقل هوایی 4	0/748629	11/84
لگاریتم قیمت سوخت جت 4	-0/13892	-3/78
لگاریتم تولید ناخالص داخلی 4	0/188177	2/62
متغیر دامی (شوگ مثبت تولید ناخالص داخلی) 4	-0/55783	-5/88
متغیر دامی (شوگ منفی تولید ناخالص داخلی) 4	-0/25434	-4/34
متغیر دامی (شوگ مثبت قیمت سوخت جت) 4	0	
متغیر دامی (شوگ منفی قیمت سوخت جت) 4	-0/22913	-1/83
عرض از مبدا	4/29826	2/62

	ضرایب	z
معادله تقاضای حمل و نقل هوایی 5		
لگاریتم تقاضای حمل و نقل هوایی 5	0/895192	16/7
لگاریتم قیمت سوخت جت 5	-0/03128	-5/76
لگاریتم تولید ناخالص داخلی 5	0/930458	6/35
متغیر دامی (شوگ مثبت تولید ناخالص داخلی) 5	-0/12316	-1/39
متغیر دامی (شوگ منفی تولید ناخالص داخلی) 5	-0/19425	-1/91
متغیر دامی (شوگ مثبت قیمت سوخت جت) 5	-0/25131	-2/45
متغیر دامی (شوگ منفی قیمت سوخت جت) 5	-0/25464	-2/22
عرض از مبدا	-5/40908	-5/41
معادله تقاضای حمل و نقل هوایی 6		
لگاریتم تقاضای حمل و نقل هوایی 6	0/197533	1/8
لگاریتم قیمت سوخت جت 6	-0/09041	-2/85
لگاریتم تولید ناخالص داخلی 6	1/352479	7/42
متغیر دامی (شوگ مثبت تولید ناخالص داخلی) 6	0	
متغیر دامی (شوگ منفی تولید ناخالص داخلی) 6	-0/42293	-4/68
متغیر دامی (شوگ مثبت قیمت سوخت جت) 6	0	
متغیر دامی (شوگ منفی قیمت سوخت جت) 6	-0/15989	-1/83
عرض از مبدا	8/50024	7/01
معادله تقاضای حمل و نقل هوایی 7		
لگاریتم تقاضای حمل و نقل هوایی 7	0/510076	11/93
لگاریتم قیمت سوخت جت 7	0/155863	6/62
لگاریتم تولید ناخالص داخلی 7	0/891374	15/39
متغیر دامی (شوگ مثبت تولید ناخالص داخلی) 7	0	
متغیر دامی (شوگ منفی تولید ناخالص داخلی) 7	-0/15013	-5/36
متغیر دامی (شوگ مثبت قیمت سوخت جت) 7	0	
متغیر دامی (شوگ منفی قیمت سوخت جت) 7	-0/18233	-4/26
عرض از مبدا	3/251176	5/73
معادله تقاضای حمل و نقل هوایی 8		
لگاریتم تقاضای حمل و نقل هوایی 8	0/563945	5/04
لگاریتم قیمت سوخت جت 8	-0/04046	-2/87
لگاریتم تولید ناخالص داخلی 8	0/357266	1/36
متغیر دامی (شوگ مثبت تولید ناخالص داخلی) 8	-0/40253	-3/15
متغیر دامی (شوگ منفی تولید ناخالص داخلی) 8	-0/24035	-1/82
متغیر دامی (شوگ مثبت قیمت سوخت جت) 8	0	
متغیر دامی (شوگ منفی قیمت سوخت جت) 8	-0/50334	-2/36
عرض از مبدا	7/047695	1/85
معادله تقاضای حمل و نقل هوایی 9		
لگاریتم تقاضای حمل و نقل هوایی 9	0/499868	4/48
لگاریتم قیمت سوخت جت 9	-0/08715	-3/53
لگاریتم تولید ناخالص داخلی 9	0/784436	3/88
متغیر دامی (شوگ مثبت تولید ناخالص داخلی) 9	-0/29378	-3/76
متغیر دامی (شوگ منفی تولید ناخالص داخلی) 9	-0/15223	-3/84
متغیر دامی (شوگ مثبت قیمت سوخت جت) 9	0	

	ضرایب	z
متغیر دامی (شوگ منفی قیمت سوخت جت) 9	-0/12223	-2/21
عرض از مبدا	4/5116	4/34
معادله تقاضای حمل و نقل هوایی 10		
لگاریتم تقاضای حمل و نقل هوایی 10	□	□
	0/925186	25/44
لگاریتم قیمت سوخت جت 10	-0/27057	-3/41
لگاریتم تولید ناخالص داخلی 10	0/469239	4/81
متغیر دامی (شوگ مثبت تولید ناخالص داخلی) 10	-0/57245	-6/36
متغیر دامی (شوگ منفی تولید ناخالص داخلی) 10	-0/55446	-4/64
متغیر دامی (شوگ مثبت قیمت سوخت جت) 10	-0/48939	-3/84
متغیر دامی (شوگ منفی قیمت سوخت جت) 10	-0/7568	-5/68
عرض از مبدا	-2/0051	-1/21
معادله تقاضای حمل و نقل هوایی 11		
لگاریتم تقاضای حمل و نقل هوایی 11	0/665685	8/69
لگاریتم قیمت سوخت جت 11	-0/02749	-1/36
لگاریتم تولید ناخالص داخلی 11	0/853938	4/34
متغیر دامی (شوگ مثبت تولید ناخالص داخلی) 11	-0/10206	-2/1
متغیر دامی (شوگ منفی تولید ناخالص داخلی) 11	-0/14963	-5/6
متغیر دامی (شوگ مثبت قیمت سوخت جت) 11	01	
متغیر دامی (شوگ منفی قیمت سوخت جت) 11	-0/14016	-3/92
عرض از مبدا	-1/84036	-2/38
معادله تقاضای حمل و نقل هوایی 13		
لگاریتم تقاضای حمل و نقل هوایی 12	0/702511	13/86
لگاریتم قیمت سوخت جت 12	-0/12691	-3/76
لگاریتم تولید ناخالص داخلی 12	0/57521	5/83
متغیر دامی (شوگ مثبت تولید ناخالص داخلی) 12	-0/14386	-2/19
متغیر دامی (شوگ منفی تولید ناخالص داخلی) 12	-0/19689	-4/5
متغیر دامی (شوگ مثبت قیمت سوخت جت) 12	0/2	
متغیر دامی (شوگ منفی قیمت سوخت جت) 12	02	
عرض از مبدا	0/577557	0/52

Estimates and Forecasts of World Air Traffic

M. Keshavarzian, Asistent Profoser, Insitute for International Energy Studies, Tehran, Iran.

E-mail: maryam3110@yaho.com

Received: February 2016 - Accepted: July 2016

ABSTRACT

Transportation is linkage between production cycles to consumption and remaining production to consumption. The development of this sector is Predisposing economic growth of any country. Statistics also show that the rapid growth of the transport sector advances in technology and high share in economic activities. In this section the services include road, rail, air, rail, marine and pipeline that each of these sections are divided into two categories of cargo and passengers. The Combination of any of these services in each country and Utilization of the added value of it depends on the structure of the country. Due to the great impact on energy demand and economic growth Market developments in this market is important.in this study estimates and forecasts for the entire world and 12 regional by 2030 will be discussed. The main methodology used in this study is panel cross section panel data. In this study prediction of the air traffic demand are based on different scenarios by 2030 for the world and the region is 12. Due to the most complete database of domestic and international, passenger and freight (both planned and unplanned) air transportation we use International Civil Aviation Organization (ICAO) data.

Keywords: Air Traffic, Oil Demand, Cross Section Panel Data, Jjet Fuel Prices, the Gross Domestic Product

---

¹ International Civil Aviation Organization

² revenue tonne-kilometers

³ Revenue Passenger-Kilometres

⁴ Business Confidence Index

⁵ JP Morgan

⁶ World Energy Statistics and Balances

⁷ Green

⁸ IPCC

⁹ Lee et al.

¹⁰ EYers et al.

¹¹ Lee

¹² World Development Indicator

¹³ PLLATS

¹⁴ CPI (Consumer Price Index)

¹⁵ seemingly unrelated regression equations

¹⁶ Revenue Tonne Kilometer

¹⁷ Revenue Passenger Kilometer

¹⁸ weight-load-factor

¹⁹ Available Tonne Kilometres

²⁰ سناریو اول: نتایج پیش بینی تقاضای حمل و نقل هوایی بر اساس سناریوی اول (رشد GDP گزارش شده توسط EIA و رشد قیمت سوخت جت بر اساس گزارش

IMF

²¹ سناریو دوم: نتایج پیش بینی تقاضای حمل و نقل هوایی بر اساس سناریوی دوم (رشد GDP گزارش شده توسط IEA و رشد قیمت سوخت جت بر اساس گزارش

IMF

²² سناریو سوم: نتایج پیش بینی تقاضای حمل و نقل هوایی بر اساس سناریوی سوم (رشد GDP گزارش شده توسط EIA و رشد قیمت سوخت جت بر اساس گزارش

WDI

²³ نتایج پیش بینی تقاضای حمل و نقل هوایی بر اساس سناریوی چهارم (رشد GDP گزارش شده توسط IEA و رشد قیمت سوخت جت گزارش شده توسط WDI)